

OPĆI PODACI I KONTAKT PRISTUPNIKA/PRISTUPNICE:			
IME I PREZIME PRISTUPNIKA ILI PRISTUPNICE:	Marita Ukić		
SASTAVNICA:	Kineziološki Fakultet Sveučilišta u Zagrebu		
Naziv studija:	Poslijediplomski doktorski studij		
Matični broj studenta:	720/2015		
Odobranje teme za stjecanje doktorata znanosti: (molimo)	☒ u okviru doktorskog studija	☐ izvan doktorskog studija	☐ na temelju znanstvenih dostignuća
Ime i prezime majke ili oca:	Zoran Ukić		
Datum i mjesto rođenja:	21.11.1991, Split, Hrvatska		
Adresa:	Poljička 45, 10000 Zagreb		
Telefon/mobitel:	098/666-228		
e-pošta:	marita.ukic21@gmail.com		
ŽIVOTOPIS PRISTUPNIKA/PRISTUPNICE:			
Obrazovanje (kronološki od novijeg k starijem datumu):	2015. Magistra kineziologije u edukaciji i fitnessu, Kineziološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu 2010. 1.jezična gimnazija Split 2006. Osnovna škola «Marjan», Split		
Radno iskustvo (kronološki od novijeg k starijem datumu):	2015. MBS (Movement Balance System) centar, Zagreb		
Popis radova i aktivnih sudjelovanja na kongresima:	«Curse or a Doom», The Case of European Basketball Championship in Athens 1995, ISPHES 2015, Split, Croatia «Effects of providing video exercise during class breaks», FIEP Congress 2016, Banja Luka, Republika Srpska, BiH «Politika i sport u hrvatskom kontekstu: slučaj europskog prvenstva u košarci 1995 u Ateni», 26. Ljetna škola kineziologa Republike Hrvatske Poreč, Hrvatska, 2016.		
NASLOV PREDLOŽENE TEME			
Hrvatski:	Kineziološke aktivnosti i proces subkulturalizacije: BMX subkultura u Zagrebu		
Engleski:	Kinesiological activities and subculturalization process: BMX subculture in the city of Zagreb		
Jezik na kojem će se pisati rad:	Hrvatski		
Područje ili polje:	Društveno humanističko područje, Sociologija sporta		
PREDLOŽENI ILI POTENCIJALNI MENTOR(I) ^a			
	TITULA, IME I PREZIME:	USTANOVA:	E-POŠTA:

Mentor 1:	Benjamin Perasović, izv.prof.dr.sc.	Institut za društvena istraživanja Ivo Pilar	ben.perasovic@gmail.com
Mentor 2:			
KOMPETENCIJE MENTORA - popis do 5 objavljenih relevantnih radova u zadnjih 5 godina^b			
Mentor 1: Ime i prezime	<ol style="list-style-type: none"> 1. Perasović, Benjamin; Mustapić, Marko. Football, Politics and Cultural Memory: the Case of HNK Hajduk Split. // <i>Культура/Culture: INTERNATIONAL JOURNAL FOR CULTURAL RESEARCHES</i>. 6 (2014) ; 51-61 2. Perasović, Benjamin; Mustapić, Marko. FOOTBALL SUPPORTERS IN THE CONTEXT OF CROATIAN SOCIOLOGY: RESEARCH PERSPECTIVES 20 YEARS AFTER. // <i>Kinesiology : international journal of fundamental and applied kinesiology</i>. 45 (2013) , 2; 262-275 3. Krnić, Rašeljka; Perasović, Benjamin. <i>Sociologija i party scena</i> . Zagreb : Naklada Ljevak, 2013. 4. Perasovic, Benjamin; Teorijske implikacije empirijskog istraživanja punk scene u Hrvatskoj; <i>Društvena istraživanja</i> 22.3 (2013): 497-516. 5. Perasović, Benjamin (2015). Subkultura, pokret ili (neo)pleme? O teorijskim implikacijama novog istraživanja nogometnih navijača. U: Ilišin i sur. (ur.) <i>Demokratski potencijali mladih u Hrvatskoj</i>. Zagreb: IDIZ, Centar za demokraciju Miko Tripalo. 169-206. 		
Mentor 2: Ime i prezime			
OBRAZLOŽENJE TEME:			
Sažetak na hrvatskom jeziku (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima):	<p>Proces subkulturalizacije uglavnom se veže uz društvene aktore koji koriste glazbene pravce ili navijanje za klubove kao podlogu za stvaranje životnog stila i identiteta. Manje je poznato da same kineziološke aktivnosti i pojedini sportovi mogu mladim ljudima služiti u tome. Osim u dijelu akademske zajednice (uglavnom u inozemstvu), ne postoje istraživanja procesa subkulturalizacije na osnovi kineziološke (sportske) aktivnosti. Iako u malobrojnim domaćim studijama o subkulturama mladih nalazimo pojmove koji na taj proces upućuju (Perasović, 2001), istovremeno među mladima, u njihovom svakodnevnom komuniciranju, često se koriste pojmovi koji ukazuju na identitete «bajkera», «skejtera» i drugih, paralelno s terminima poput «pankera», «navijača» ili «partijanera». Kako neki mladi čovjek postaje «bajker», koja je veza između kineziološke aktivnosti i procesa subkulturalizacije, predstavlja glavnu temu ove disertacije. Dosadašnje promatranje «BMX scene» u Zagrebu omogućuje uvid u proces kojeg želimo istražiti. U skladu sa znanstveno-istraživačkom tradicijom, etnografsku metodu smatramo najprimjerenijom za dobivanje relevantnih podataka.</p>		
Sažetak na engleskom jeziku (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima):	<p>The subculturalization process is mainly associated with social actors who use music or winding for a football club as a basis for creating their own lifestyle and identity. Less known is that kinesiological activities or a sport can serve young people as a basis for creating subcultural style and identity. Except in one part of the academic community (mostly abroad), there is no research of subculturalization process based on kinesiological (or sport) activities in this region. Although in few national studies of youth subcultures, we can find terms which refer to this process (Perasović, 2001), at the same time among young people, in their everyday communication, we can often find terms that indicate the identity of "bikers", "snowboarders", "skaters" and the other, parallel with terms such as "punks", "football fans "or" clubbers ". How a young man becomes a " biker", what is the connection between kinesiological activities and subculturalization process, will be the main theme of this dissertation.</p> <p>The previous observation and knowledge of the "BMX scene" in Zagreb provides insight into the process we want to explore. According to scientific research tradition in this area, ethnographic method seemed most appropriate for obtaining relevant data.</p>		

Uvod i pregled dosadašnjih istraživanja (maksimalno 7000 znakova s praznim mjestima)

Pojam subkulture često se odnosi na skup vrijednosti, normi, vjerovanja i načina života, na "simboličku strukturu" koju mnogi analiziraju neovisno o pojedinačnim akterima, o onima koji te norme, vrijednosti, stilove (odijevanje, glazbu, *slang*, rituale) zapravo žive u svojim životima. Uz pojam životnoga stila, uglavnom se prihvaća akterova definicija situacije, odnosno subkulturnim životnim stilom imenuje se ono što sami akteri imenuju životnim stilom i što je u vezi s dosadašnjom praksom preuzimanja, preoblikovanja, prisvajanja različitih (materijalnih i simboličkih) dobara iz svijeta koji aktera okružuje. To što je najčešće riječ o "malim" razlikama u glazbenim pravcima ili "nevažnim" detaljima odijevanja (kako to roditeljska kultura obično vidi) ne bi smjelo sociološkom diskursu predstavljati problem, jer pomno promatranje omogućuje uvid u velike promjene koje nastaju. (Perasović, 2002).

Već neko vrijeme istražuju se subkulture, pogotovo one koje nastaju vezano uz glazbene pravce, no u posljednje vrijeme više se istražuju subkulture koje nastaju okupljanjem oko određenog sporta ili kineziološke aktivnosti, pogotovo ako je možemo svrstati u "ekstremnu aktivnost". Postoje različiti izrazi za takve sportove. Možemo naići na pojmove kao što su alternativni, riskantni, rubni, postmoderni i ekstremni sportovi. Ti takozvani "ekstremni" sportovi sve brže postaju dijelom naše kulture. U Americi više dječaka "skejta" nego što ih igra bejzbol (American Sports Data, 2004). BMX scena sve više raste i u Republici Hrvatskoj, a "bajkere" pronalazimo u skoro svakom većem gradu. Samim time, popularnost ovih sportova ih mijenja iz, jednom "pobunjeničkih" aktivnosti u dio "mainstream" kulture (Rinehart, 2003).

U ovo doba neoliberalnog kapitalizma, malo što ostaje imuno na manipulaciju misli, ideja i aktivnosti kako bi se zaradio novac. BMX, punim imenom bicycle motocross, nije iznimka (Scott, 2013). Aktivnost koju su roditelji zabranjivali jer su "bajkeri" često znali uništavati privatno vlasništvo kako bi vježbali, sada postaje aktivnost koju velike korporacije žele iskoristiti za promociju i marketing. Očito je da popularna kultura prihvaća BMX, ali nije istraženo kako vozači BMX-a reagiraju na ovu promjenu "njegovu" aktivnosti, koja tako potencijalno gubi autentičnost.

U ovom istraživanju zanimat će nas kako vožnja BMX-a utječe na izgradnju životnog stila i identiteta mladih ljudi, postoji li poveznica u raznim aspektima životnih stilova te zajednice, što za njih znači BMX, kako se osjećaju na toj sceni, te osjećaju li kako suvremeno društvo mijenja nekad "alternativni" sport u "mainstream" sport. Etnografska metoda istraživanja najprikladnija je za dobivanje relevantnih podataka jer tom metodom možemo staviti događaje u pravi kontekst na najbolji način te ih kao takve razumijeti.

Iako koncept subkulture u američkoj literaturi pronalazimo još od 1945. godine (Lee, 1945), malo socioloških istraživanja bavilo se baš ovom tematikom. O kulturi mladih i subkulturi se više počelo pisati nakon objavljivanja knjige *The Delinquent Solution* David-a Downes-a 1966. te *Folk devils and moral panics* Stanley-a Cohen-a 1973.

Nešto kasnije, javljaju se istraživanja na temu subkultura vezanih uz sport i kineziološke aktivnosti. Tako Pearson (1979) piše o surferima, Young i Gallup (1989) o jedriličarima na dasci, a Beal (1995) o "skejterima". Beal govori o "skejtanju" kao tehnicu otpora protiv "mainstream" kulture, protiv kompetitivnih sportova koje izazivaju stress srednjoj, bijelačkoj klasi.

Devedesetih se počinju istraživati "riskantni" sportovi te subkulture koje nastaju uz njih. Znanstvenike zanima što to privlači mlade ljude da se počinju baviti "ekstremnim" sportovima. Rinehart i Sydnor (2003) i Breton (2000) istražuju zašto "borderi", "skajdajveri" i "surferi" izlažu svoje živote riziku. 1990. Stephen Lyng istraživao je dobrovoljno riskiranje života nekim sportom. Zanimalo ga je zašto neki individualci sudjeluju u aktivnostima koje su opasne po život ili zdravlje. Koristio je pojam "edgework" kako bi sociološki objasnio riskiranje u sportu. Kroz to je mogao objasniti što je to u društvu utjecalo na riskantno ponašanje u sportskom smislu te na koji način je sport mladima služio kao otpor stanju suvremenog društva. Wheaton ih 2004. objašnjava kao sportove koji su u opoziciji dominantnim sportovima i socijalnom poretku.

Ti sportski entuzijasti nisu poštovali roditeljsku kulturu, kompetitivne sportove, čvrste granice i ekskluzivnu formu organiziranih sportova kao što su nogomet i košarka. Istraživanje Becky Beal 1995. je fundamentalno u istraživanju subkultura jer je jedno od prvih koje je zabilježilo "skejtere" kao skupinu sportaša koja predstavlja otpor vladajućem društvu. "Skejteri" su bili svojevrsni heroji radničke klase.

Početak 21. stoljeća, socioiozi sporta počinju propitivati koliko su više ekstremni sportovi zaista "protiv" dominantne kulture. Sve više počinju nalikovati "mainstream" sportovima i mijenja se njihovo shvaćanje i značenje, kako za same aktere, tako i za ostalo društvo. Dolaskom kapitalizma, svaki sport se koristi za marketinške svrhe, pa tako i alternativni, odnosno ekstremni sportovi. Nameće se potreba istražiti shvaćaju li akteri BMX scene sebe kao "drugačije" od dominantne kulture. Postoje malobrojna istraživanja na tu temu.

Jedno od novijih istraživanja koje su Edwards i Corte proveli 2010 bavilo se razvojem same scene i utjecajem komercijalizacije na BMX scenu zadnjih dvadeset godina. Otkrili su kako sudionici sportova kao što je BMX sudjeluju u svakom obliku komercijalizacije kako bi izgradili institucije alternativnog životnog stila i na taj način pokušali odbaciti negativne posljedice komercijalnog utjecaja. Drugim riječima, potpunim uključenjem u sustav pokušavaju se stvoriti preduvjeti vlastitog isključenja iz nepoželjnih obrazaca, a to je jednim dijelom bila taktika 'novih društvenih pokreta' iz osamdesetih godina, o čemu postoji veći broj radova (Touraine 1981, Heller 1984, Habermas 1983).

Cilj i hipoteze istraživanja (maksimalno 700 znakova s praznim mjestima)

Cilj ove disertacije je istražiti vezu između kineziološke aktivnosti (u ovom slučaju upotrebe BMX bicikla) i procesa subkulturalizacije. Primarno nas zanima kako mladi ljudi koriste sport u procesu oblikovanja vlastitog životnog stila i identiteta.

Glavna hipoteza ovo grada je da mladi ljudi koriste BMX bicikl u procesu stvaranja svog životnog stila i identiteta te da tako stvaraju autonomnu scenu u prepoznatljivim granicama u odnosu na svoje vršnjake i širu socijalnu okolinu. Nakon provedenog etnografskog istraživanja glavnih aktera zagrebačke BMX scene moći ćemo hipotezu prihvatiti ili odbaciti.

Materijal, metodologija i plan istraživanja (maksimalno 6500 znakova s praznim mjestima)

U svrhu prikupljanja podataka potrebnih za realizaciju ciljeva i provjeru hipoteza istraživanja, provest će se etnografsko istraživanje. Etnografija je obuhvatna istraživačka metoda usredotočena na događaje unutar njihovog konkretnog vremenskog i prostornog konteksta. Ovu metodu smatramo najprikladnijom za ovaj predmet istraživanja – smatramo da su slučajevi jedinstveni, te ko takvi pogodni za provjeravanje glavne hipoteze. Ispitanici su odabrani namjerno, po kriteriju intenzivnog bavljenja BMX freestyle vožnjom te aktivnog sudjelovanja na BMX sceni u Zagrebu, kao i mogućnosti realizacije intervjua. U istraživanju će se koristiti podaci dostupni putem relevantne literature (knjiga, znanstvenih članaka i stručnih publikacija), te i onih dobivenih analizom sekundarnih izvora: novina, prijenosa sportskih događaja, foruma, internetskih stranica i slično.

Koristit će se metode promatranja i sudjelovanja, druženje s akterima uz vođenje detaljnog dnevnika (field diary) s očekivanim trajanjem od šest mjeseci. Analizom ćemo utvrditi ulogu kineziološke aktivnosti ,konkretno vožnje BMX bicikla, u stvaranju identiteta i stila mladih. Bit će korištene metode dubinskih i polu-strukturiranih intervjua s ključnim akterima zagrebačke BMX scene, kao i analiza fizičkih i virtualnih prostora na kojima se BMX zajednica nalazi.

Provest će se etnografsko istraživanje koje će obuhvatiti dvadeset intervjua s ključnim akterima. Istraživanje procesa subkulturalizacije ne bi bilo moguće bez prikupljanja podataka od samih sudionika BMX scene. Informacije putem intervjua posebno su važne jer ih ne bi bilo moguće prikupiti ni na jedan drugi način, te događaje i procese drugim metodama ne bi bilo moguće staviti u kontekst vremena i prostora.

Prije provođenja terenskog istraživanja ispitanici će biti obaviješteni o predmetu i ciljevima istraživanja, kao i o razlozima korištenja audio opreme, na čije će korištenje biti zatražen pristanak. Ispitanicima će biti garantirana potpuna anonimnost, u skladu sa suvremenim pravilima anonimizacije u društvenim istraživanjima. Biti će upoznati s dobrovoljnošću sudjelovanja, o načinu prikupljanja podataka te ostalim pravima. Od ispitanika će biti zatraženo pravo na citiranje. Intervjui će biti snimani diktafonom, te će u cijelosti biti transkribirani za potrebe daljnje analize. Za intervju bit će pripremljen vodič s osnovnom zajedničkom strukturom. Za kodiranje i obradu podataka bit će korišten jedan od softvera za anлізу podataka prikupljenih kvalitativnim metodama, poput Nvivo, MaxQDA.

Očekivani znanstveni doprinos predloženog istraživanja (maksimalno 500 znakova s praznim mjestima)

Obzirom na neistraženost područja, znanstveni doprinos očitovat će se u utvrđivanju procesa subkulturalizacije zasnovane na kineziološkim aktivnostima. Znanstveni doprinos bit će vidljiv kroz razumijevanje načina na koji mladi stvaraju životni stil i izgrađivanje identiteta. Nadalje, utvrdit će se postojanje granica među stilovima mladih, zbog čega ćemo potvrditi ili opovrgnuti suvremene sociološke teorije o subkulturama mladih koje govore o gubljenju granica između subkulturnih stilova.

Znanstveni doprinos također će biti primjena etnografskih metoda istraživanja u području u kojem dosad nisu bile primjenjene – području kineziologije i kinezioloških aktivnosti.

Popis citirane literature (maksimalno 30 referenci)

1. American Sports Data, 1. (2004). "The Superstudy of Sports Participation, Volume 2 Edgework." *Symbolic Interaction* 29(4): 577-583.
2. Beal, B. (1995) Disqualifying the official: An exploration of social resistance through the subculture of skateboarding. *Sociology of Sport Journal*, 12(3), 252-267)
3. Edwards, B., & Corte, U. (2010). Commercialization and lifestyle sport: Lessons from 20 years of freestyle BMX in 'Pro-Town, USA'. *Sport in Society*, 13(7-8), 1135-1151
4. Habermas, 1981, *New Social Movements*, Telos, September, doi: 10.3817/0981049033 telos September 21, 1981 vol. 1981 no. 49 33-37
5. Heller, A, Feher, F, 1984, *From Red to Green*, Telos, Spring
6. Le Breton, D. (2012). *Les passions du risque* (pp. 105-118). Presses Universitaires de France.
7. Lee, A. M. (1945). Levels of culture as levels of social generalization. *American Sociological Review*, 19(4), 485-495
8. Lyng, S (1990). Edgework: A social psychological analysis of voluntary risk taking. *American Journal of Sociology* 95, 851-886.
9. Pearson, K (1979). *Surfing subcultures of Australia and New Zealand*. ST. Luca, Queensland: University of Queensland Press
10. Perasović, B. (2001). *Urbana plemena: sociologija subkultura u Hrvatskoj*. Hrvatska sveučilišna naklada.
11. Perasović, B. (2002). Sociologija subkultura i hrvatski kontekst. *Društvena istraživanja*, 11(2-3 (58-59)), 485-498.
12. Rinehart, R. E. (2003). Dropping into sight: Commodification and Co-optation of In-Line Skating. *To the Extreme Alternative Sports, Inside and Out*. R. R. Sydnor and Synthia. Albany, New York, State University of New York Press: 27-53.
13. Rinehart, R. E., & Sydnor, S. (Eds.). (2012). *To the extreme: Alternative sports, inside and out*. Suny Press.
14. Scott, Shane, "A subcultural study of freestyle BMX : the effects of commodication and rationalization on edgework." (2013). UofL Electronic eses and Dissertations. Paper 1291.
<http://dx.doi.org/10.18297/etd/1291>
15. Touraine, A. (1981). *The Voice and the Eye: An Analysis of Social Movements*. Cambridge: Cambridge University Press.
16. Wheaton, B. (Ed.). (2004). *Understanding lifestyle sport: Consumption, identity and difference*. Routledge.
17. Young, K & Gallup B, 1989. "On Boardheads: windsurfing, Bourdieu and Cultural Capital." Paper presented at the Joint Conference of the North American Society for the Sociology of Sport and Philosophic Society for the Study of Sport, Washington DC, 8-12

Procjena ukupnih troškova predloženog istraživanja (u kunama)

2000kn.

IZJAVA

Odgovorno izjavljujem da nisam prijavila/o doktorsku disertaciju s istovjetnom temom ni na jednom drugom Sveučilištu.

U Zagrebu, _____

Potpis _____

Ime i prezime

Napomena (po potrebi):

* Navesti mentora 2 ako se radi o interdisciplinarnom istraživanju ili ako postoji neki drugi razlog za višestruko mentorstvo

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
Postupak odobravanja teme za stjecanje **doktorata znanosti**

Prijava teme
DR.SC.-01

^b Navesti minimalno jedan rad iz područja teme doktorskog rada (disertacije)

Molimo datoteku nazvati: DR.SC.-01 – Prezime Ime pristupnika.doc

Molimo Vas da ispunjeni Obrazac DR.SC.-01 pošaljete u elektroničkom obliku i u tiskanom obliku – potpisano - u referadu Sastavnice. Sastavnica prosjeđuje ispunjeni Obrazac DR.SC.-01 zajedno s obrascima DR.SC.-02 i DR.SC.-03 u elektroničkom obliku (e-pošta: jandric@unizg.hr) i u tiskanom obliku – potpisano i s pratećom dokumentacijom - u pisarnicu Sveučilišta u Zagrebu (Trg maršala Tita 14).